

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา

ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๗

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) และเป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้เยาวชนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ ประกอบด้วย ความสำคัญ คุณภาพผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดรายปี คำอธิบายรายวิชา การจัดหน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องและบรรลุผลตามที่ต้องการ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมดำเนินการ ทางโรงเรียนจึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ประกาศโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพापุทศักราช ๒๕๖๗
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทศักราช ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๗ กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ กำหนด ดังนั้นสถานศึกษาจึงได้จัดทำ หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพापุทศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ขึ้นซึ่งประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพापุทศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ทั้งนี้ หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพापุทศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้รับความเห็นชอบ ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพापุทศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในคราวประชุม ครั้งที่ /๒๕๖๗ เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๖๗

(...นายมนต์ พุทธิโชติ...)
 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา

(...นางพรพรรณ พิรุณ...)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ประกาศโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาเรื่อง ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	ข
สารบัญ	ค
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑
ความนำ	๑
คุณภาพผู้เรียน	๑
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๒
โครงสร้างเวลาเรียน	๕
สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๒๐
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๒๙
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๔๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๖
คำอธิบายรายวิชา/โครงสร้างรายวิชา	
วิชาสังคมศึกษา	๖๖
วิชาประวัติศาสตร์	๙๑
วิชาหน้าที่พลเมือง	๑๐๔
แนวการจัดการเรียนรู้	๑๒๑
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๑๒๑
สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้	๑๒๒
ภาคผนวก	
ก. คำอธิบายศัพท์	๒๖๗
ข. คำสั่งอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้	๒๖๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. ความนำ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

- **ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม** แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

- **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต** ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข ในสังคมไทยและสังคมโลก

- **เศรษฐศาสตร์** การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

- **ภูมิศาสตร์** ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ
- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวและชุมชน และสามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออก และตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในจังหวัด ภาคและประเทศไทย สามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพกับภัยพิบัติต่างๆในประเทศไทยและหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ระดับชั้น	ตัวชี้วัดทั้งหมด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	หมายเหตุ
ป.๑	๓๑	๒๒	๙	
ป.๒	๓๔	๒๒	๑๒	
ป.๓	๓๙	๓๐	๙	
ป.๔	๓๘	๒๖	๑๒	
ป.๕	๓๖	๒๒	๑๔	
ป.๖	๓๙	๒๔	๑๕	
ม.๑	๔๕	๒๗	๑๘	
ม.๒	๔๕	๓๐	๑๕	
ม.๓	๕๐	๓๓	๑๗	
ม.๔-๖	๖๑	๔๒	๑๙	
รวม	๔๑๘	๒๗๘	๑๔๐	

๔. โครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๑๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐	๒
ส ๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๑๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๘๐	๒
รายวิชาพื้นฐาน		๘๔๐	๒๑
ส ๑๑๒๓๑	หน้าที่พลเมือง	๔๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		(๑,๐๐๐) ชม./ปี	

หมายเหตุ

๑. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๒๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๒๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๒๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๒๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐	๒
ส ๑๒๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๒๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๒๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๒๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๒๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๘๐	๒
รายวิชาพื้นฐาน		๘๔๐	๒๑
ส ๑๒๒๓๒	หน้าที่พลเมือง	๔๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๐๐๐ ชม./ปี	

หมายเหตุ

๑. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๓๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐	๒
ส ๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๕๐	๑
พ ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๕๐	๑
ศ ๑๓๑๐๑	ศิลปะ	๕๐	๑
ง ๑๓๑๐๑	การทำงานอาชีพ	๕๐	๑
อ ๑๓๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๘๐	๒
รายวิชาพื้นฐาน		๘๕๐	๒๑
ส ๑๓๒๓๓	หน้าที่พลเมือง	๕๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๕๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๕๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๕๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๕๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๐๐๐ ชม./ปี	

หมายเหตุ

๑. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๔๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๔๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๔๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐	๒
ส ๑๔๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๔๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๔๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๑๒๐	๓
รายวิชาพื้นฐาน		๘๔๐	๒๑
ส ๑๔๒๓๔	หน้าที่พลเมือง	๔๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๐๐๐ ชม./ปี	

หมายเหตุ

- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๕๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๕๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๕๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐	๓
ส ๑๕๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๕๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๕๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๕๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๑๒๐	๓
รายวิชาพื้นฐาน		๘๔๐	๒๑
ส ๑๕๒๓๕	หน้าที่พลเมือง	๔๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		(๑,๐๐๐) ชม./ปี	

หมายเหตุ

- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
ท ๑๖๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๖๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๖๑๐๑	วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
ส ๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐	๓
ส ๑๖๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๖๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๖๑๐๑	การทำงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๖๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	๑๒๐	๓
รายวิชาพื้นฐาน		๘๔๐	๒๑
ส ๑๖๒๓๖	หน้าที่พลเมือง	๔๐	๑
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
รวมรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม		๘๘๐	๒๒
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๑
	- ชมรม/ชุมนุม	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		๑๒๐	๓
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	ใช้นอกเวลาเรียน
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		(๑,๐๐๐) ชม./ปี	

หมายเหตุ

๑. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โรงเรียนจัดบูรณาการในกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพาพุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	เวลาเรียน ชม./ปี
ป.๑	ส ๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐
	ส ๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๑๒๓๑	หน้าที่พลเมือง	๔๐
ป.๒	ส ๑๒๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐
	ส ๑๒๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๒๒๓๒	หน้าที่พลเมือง	๔๐
ป.๓	ส ๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา	๘๐
	ส ๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๓๒๓๓	หน้าที่พลเมือง	๔๐
ป.๔	ส ๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐
	ส ๑๔๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๔๒๓๔	หน้าที่พลเมือง	๔๐
ป.๕	ส ๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐
	ส ๑๕๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๕๒๓๕	หน้าที่พลเมือง	๔๐
ป.๖	ส ๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา	๑๒๐
	ส ๑๖๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐
	ส ๑๖๒๓๖	หน้าที่พลเมือง	๔๐

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๑/๑	๑. บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป	-	พุทธประวัติ ◆ ประสูติ ◆ ตรัสรู้ ◆ ปรีณิพพาน
ส ๑.๑ ป.๑/๒	๒. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	-	◆ สามเณรบ้นจิต ◆ วัณณุปถชาดก ◆ สุวัณณสามชาดก ◆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ◆ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)
ส ๑.๑ ป.๑/๓	-	๓. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - สังคหวัตถุ ๔ - กตัญญูกตเวทิต่อพ่อแม่ และครอบครัว - มงคล ๓๘ - ทำตัวดี - วาง่าย - รับใช้พ่อแม่ - ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญ ปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ อตตาทิ อตตโน นาโถ ตนแลเป็นที่พึ่งของตน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			➤
			◆ มาตา มิตต์ สก ฆเร มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน
ส ๑.๑ ป.๑/๔	๔. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	➤ ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ◆ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ◆ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๑/๑	๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	-	➤ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน ◆ การพัฒนาทำความสะอาด ◆ การบริจาค ◆ การร่วมกิจกรรมทางศาสนา
ส ๑.๒ ป.๑/๒	๒. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	-	➤ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ชั้นเตรียมการ ◆ ชั้นพิธีการ
ส ๑.๒ ป.๑/๓	-	๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	ประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ◆ วันมาฆบูชา ◆ วันวิสาขบูชา ◆ วันอาสาฬหบูชา ◆ วันอัฐมีบูชา การบูชาพระรัตนตรัย

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๑/๑	๑. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - กตัญญูกตเวทิตะและเคารพรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู - รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ - ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ ของครอบครัวและโรงเรียน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน - มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
ส ๒.๑ ป.๑/๒	๒. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนเองและผู้อื่น เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ความกตัญญูกตเวทิตะ - ความมีระเบียบวินัย - ความรับผิดชอบ - ความขยัน - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเมตตากรุณา ◆ ผลของการกระทำความดี เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ภาควุมิใจ - มีความสุข - ได้รับการชื่นชม ยกย่อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษา ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๑/๑	๑. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกในครอบครัวและ โรงเรียน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ◆ โครงสร้างของโรงเรียนความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
ส ๒.๒ ป.๑/๒	๒. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองใน ครอบครัวและโรงเรียน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน ◆ การใช้อำนาจในครอบครัวตาม บทบาท สิทธิหน้าที่
ส ๒.๒ ป.๑/๓	-	๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมใน ครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ กิจกรรมตามกระบวนการ ประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น ◆ กิจกรรมตามกระบวนการ ประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๑/๑	๑. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ ยาสีฟัน ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้หรือการใช้ของแลกของ ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ ◆ ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๑/๒	-	๒. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ◆ ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว ◆ ประโยชน์ของการออม ◆ โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว ◆ วางแผนการใช้จ่าย
ส ๓.๑ ป.๑/๓	-	๓. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ◆ ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ◆ วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง และประหยัดและคุ้มค่า

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๑/๑	๑. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของการทำงาน ◆ เหตุผลของการทำงาน ◆ ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม ◆ การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๑/๑	๑.บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	-	◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน ◆ ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น
ส ๔.๑ ป.๑/๒	๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหาร ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา ฯลฯ ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นได้
ส ๔.๑ ป.๑/๓	๓. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ ◆ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้น ๆ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๑/๑	๑. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือ การดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือ การดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควาย ไถนา รถไถนา เตารีด ถนน เหวียน รถอีแต๋น ◆ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา
ส ๔.๒ ป.๑/๒	-	๒. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๑/๑	๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์) ◆ การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี ◆ เคารพ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ◆ เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาติดียกย่อง เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย) ที่มีความภาคภูมิใจและมี ส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้
ส ๔.๓ ป.๑/๒	๒. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ◆ คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้
ส ๔.๓ ป.๑/๓	-	๓. ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็น สิ่งใกล้ตัวนักเรียน และเป็นรูปธรรมชัดเจน ◆ คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่างๆ เหล่านี้

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๑/๑	๑. จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	-	◆ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน
ส ๕.๑ ป.๑/๒	๒. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆ	-	◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่างๆรอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านของเพื่อนบ้าน ถนน ต้นไม้ ทุ่งนา ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ ◆ ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และที่ตั้งของสิ่งต่างๆรอบตัว
ส ๕.๑ ป.๑/๓	๓. ใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆในห้องเรียน	-	◆ แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่างๆในห้องเรียน
ส ๕.๑ ป.๑/๔	๔. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	-	◆ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๑/๑	-	๑. บอกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ภูมิอากาศที่มีผลต่อลักษณะที่อยู่อาศัยและเครื่องแต่งกาย
ส ๕.๒ ป.๑/๒	๒. สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	-	◆ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม
ส ๕.๒ ป.๑/๓	-	๓. มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและห้องเรียน	◆ การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๒/๑	๑. บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
ส ๑.๑ ป.๒/๒	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	สรุปรูปพุทธประวัติ <ul style="list-style-type: none"> ◆ ประสูติ - เหตุการณ์หลังประสูติ - แรกนาขวัญ - การศึกษา - การอภิเษกสมรส - เทวทูต ๔ - การออกผนวช
ส ๑.๑ ป.๒/๓	๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สามเณรราहुล ◆ วรुณชาดก ◆ วานรินทชาดก ◆ สมเด็จพระญาณสังวร (ศุข ใก่เถื่อน) ◆ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)
ส ๑.๑ ป.๒/๔	-	๔. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศรัทธา - โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - หิริ-โอตตปปะ - สังคหวัตถุ ๔ - ฆราวาสธรรม ๔ - กตัญญูกตเวทิต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน

รหัสตัวชีวิต	ตัวชีวิตระหว่างทาง	ตัวชีวิตปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ มงคล ๓๘ - กตัญญู/สงเคราะห์ญาติพี่น้อง - ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) - พุทธศาสนาสุภาจิต - นิ มิตร สาทู รูปปาน กตัญญู กตเวทิตา ความกตัญญูกตเวทิตาเป็นเครื่องหมายของคนดี - พรหมมาติ มาตามิตรโร มารดาบิดา เป็นพรหมของบุตร
ส ๑.๑ ป.๒/๕	-	๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	- ตัวอย่างการทำความดีของตนเอง และบุคคลในครอบครัว และในโรงเรียน (ตามสาระในข้อ๔)
ส ๑.๑ ป.๒/๖	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แม่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> - ฟีกสวดมนต์ ไหว้พระและแม่เมตตา - รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ - ฟีกสมาธิเบื้องต้น - ฟีกสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ - ฟีกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเรียน
ส ๑.๑ ป.๒/๗	๗. บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของ คัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	-	<p>ชื่อศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ พระพุทธศาสนา <ul style="list-style-type: none"> - ศาสดา : พระพุทธเจ้า - คัมภีร์ : พระไตรปิฎก ◆ ศาสนาอิสลาม <ul style="list-style-type: none"> - ศาสดา : มุฮัมมัด - คัมภีร์ : อัลกุรอาน ◆ คริสต์ศาสนา <ul style="list-style-type: none"> - ศาสดา : พระเยซู - คัมภีร์ : ไบเบิล ◆ ศาสนาฮินดู <ul style="list-style-type: none"> - ศาสดา : ไม่มีศาสดา - คัมภีร์ : พระเวท พราหมณะ อูปนิษัท อารัณยกะ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๒/๑	๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ <ul style="list-style-type: none"> - การพนมมือ - การไหว้ - การกราบ - การนั่ง - การยืน การเดิน
ส ๑.๒ ป.๒/๒	-	๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญตักบาตร

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๒/๑	-	๑. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ
ส ๒.๑ ป.๒/๒	๒. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ มารยาทไทย เช่น การแสดง ความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน
ส ๒.๑ ป.๒/๓	-	๓. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม ในเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ แตกต่างกัน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล - การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคล - บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน - ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่น ในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีผม สีผิว ที่แตกต่างกัน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๒/๔	๔. เคารพในสิทธิ เสรีภาพ ของผู้อื่น		<ul style="list-style-type: none"> ◆ สิทธิส่วนบุคคล เช่น - สิทธิแสดงความคิดเห็น - สิทธิเสรีภาพในร่างกาย - สิทธิในทรัพย์สิน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๒/๑	๑. อธิบายความสัมพันธ์ ของตนเอง และสมาชิกใน ครอบครัวในฐานะเป็น ส่วนหนึ่งของชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสัมพันธ์ของตนเอง และ สมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การ ช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน
ส ๒.๒ ป.๒/๒	๒. ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจใน โรงเรียน และชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ในโรงเรียน และชุมชน เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๒/๑	๑. ระบุทรัพยากรที่นำมา ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิต สินค้า และบริการที่ใช้ในครอบครัวและ โรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิต จากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงาน การผลิต ◆ ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิต ที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่าและ ประโยชน์ของสินค้าและบริการรวมทั้ง สิ่งแวดล้อม
ส ๓.๑ ป.๒/๒	๒. บอกที่มาของรายได้ และรายจ่ายของตนเอง และครอบครัว	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การประกอบอาชีพของครอบครัว ◆ การแสวงหารายได้ที่สุจริตและ เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว ◆ รายได้และรายจ่ายของตนเอง
ส ๓.๑ ป.๒/๓	๓. บันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย ๆ ◆ รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม ◆ รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม
ส ๓.๑ ป.๒/๔	-	๔. สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่มาของรายได้ที่สุจริต ◆ การใช้จ่ายที่เหมาะสม ◆ ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ ◆ การออมและผลดีของการออม ◆ การนำเงินที่เหลือมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณกุศล

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๒/๑	๑. อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ◆ ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงินรวมทั้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ◆ ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการใช้เงิน
ส ๓.๒ ป.๒/๒	-	๒. บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายทำให้สังคมสงบสุขและประเทศมั่นคง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๒/๑	๑. ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีตปัจจุบัน และอนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า เดือนก่อน ◆ วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้
ส ๔.๑ ป.๒/๒	-	๒. ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย ◆ สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน ◆ ใช้คำที่บอกช่วงเวลาแสดงเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง ◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นได้

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๒/๑	๑. สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคน ในชุมชน ของตน จากอดีตถึงปัจจุบัน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การสอบถามพ่อแม่ ผู้รู้ ◆ วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณีในชุมชนจากอดีต ถึงปัจจุบัน ◆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน
ส ๔.๒ ป.๒/๒	-	๒. อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านต่าง ๆ ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อ วิถีชีวิตของคนในชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๒/๑	๑. ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บุคคลในท้องถิ่นที่ทำความดีประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น และประเทศชาติ ในอดีตที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ◆ ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ
ส ๔.๓ ป.๒/๒	-	๒. ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความเคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ◆ คุณค่าของวัฒนธรรม และประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย ◆ ภูมิปัญญาของคนไทยในท้องถิ่นของนักเรียน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๒/๑	-	๑. ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน	◆ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน
ส ๕.๑ ป.๒/๒	๒. ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก	-	◆ ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล
ส ๕.๑ ป.๒/๓	๓. สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	-	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่างๆ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๒/๑	๑. อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	-	◆ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต
ส ๕.๒ ป.๒/๒	๒. จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ใช้แล้วไม่หมดไป ที่ใช้แล้วหมดไป และสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้อย่างคุ้มค่า	-	◆ ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ - ใช้แล้วไม่หมดไป เช่น อากาศ แสงอาทิตย์ - ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ - สร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ◆ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
ส ๕.๒ ป.๒/๓		๓. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๒/๔		๔. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน ◆ การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๓/๑	๑. อธิบายความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐาน สำคัญของวัฒนธรรมไทย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญ ใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา ◆ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย อันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย
ส ๑.๑ ป.๓/๒	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ การบำเพ็ญเพียรจนถึง ปรินิพพาน หรือประวัติ ของศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ การบำเพ็ญเพียร ◆ ผจญมาร/ตรัสรู้ ◆ ปฐมเทศนา ◆ ปรินิพพาน
ส ๑.๑ ป.๓/๓	๓. ชื่นชมและบอกแบบ อย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่ กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สามเณรสังกัจจาย ◆ อารามทุสสกชาดก ◆ มหาวาณิชชาดก ◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ส ๑.๑ ป.๓/๔	๔. บอกความหมาย ความสำคัญของ พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิงของหลักธรรมคำสอน
ส ๑.๑ ป.๓/๕	-	๕. แสดงความเคารพพระ รัตนตรัย และปฏิบัติตาม หลักธรรมโอวาท ๓ ใน พระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด	<p>พระรัตนตรัย</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศรัทธา <ul style="list-style-type: none"> - โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว <ul style="list-style-type: none"> - เบญจศีล

รหัสตัวชีวิต	ตัวชีวิตระหว่างทาง	ตัวชีวิตปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ทำความดี <ul style="list-style-type: none"> - เบญจธรรม - สติ-สัมปชัญญะ - สังคหวัตถุ ๔ - ฆราวาสธรรม ๔ - อัตถะ ๓ (อัตตัตถะ, ปรัตถะ, อุภยัตถะ) - กตัญญูกตเวทิต่อชุมชน, สิ่งแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - มงคล ๓๘ - รู้จักให้/ พุดไพเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี - ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญ ปัญญา) <ul style="list-style-type: none"> - พุทธศาสนสุภาษิต - ทหามาโน ปิโย โหติ - ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก - โมกโข กลยาณียา สาธุ - เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์
ส ๑.๑ ป.๓/๖	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา - รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ - รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ - ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ - ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
ส ๑.๑ ป.๓/๗	๗. บอกชื่อ ความสำคัญ และปฏิบัติตน ได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่นๆ	-	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถานและ ศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๓/๑	๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	-	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การลุกขึ้นยืนรับ/ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ ◆ มรรยาทในการสนทนา ◆ การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัดและพุทธสถาน ◆ การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน
ส ๑.๒ ป.๓/๒	-	๒. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล ◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา การจัดโต๊ะหมู่บูชา
ส ๑.๒ ป.๓/๓	๓. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	-	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ขั้นตอนเตรียมการ ◆ ขั้นตอนพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๓/๑	-	๑. สรุประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว เช่น การแสดงความเคารพและการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การกระทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๓/๒	๒. บอกพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พฤติกรรมของตนเองและเพื่อน ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การทำความเคารพ การปฏิบัติตาม ศาสนพิธี การรับประทานอาหาร การใช้ภาษา (ภาษาถิ่นกับภาษาราชการ และภาษาอื่นๆ ฯลฯ) ◆ สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรม การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนและผู้อื่น แตกต่างกัน
ส ๒.๑ ป.๓/๓	๓. อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วันหยุดราชการที่สำคัญ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - วันหยุดเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันรัฐธรรมนูญ วันฉัตรมงคล วันเฉลิมพระชนมพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันพีชมงคล
ส ๒.๑ ป.๓/๔	๔. ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน ◆ ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๓/๑	๑. ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ◆ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย
ส ๒.๒ ป.๓/๒	๒. วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน/		<ul style="list-style-type: none"> ◆ การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตั้งตัวแทนออกเสียง

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	โรงเรียนและชุมชนโดย วิธีการออกเสียงโดยตรง และการเลือกตัวแทนออก เสียง		
ส ๒.๒ ป.๓/๓	-	๓. ยกตัวอย่างการ เปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน/ โรงเรียนและชุมชนที่เป็น ผลจากการตัดสินใจของ บุคคลและกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกคณะกรรมการห้องเรียน - การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น เลือกประธานนักเรียน เลือกคณะกรรมการนักเรียน ◆ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. อบจ.

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๓/๑	๑. จำแนกความต้องการ และความจำเป็นในการใช้ สินค้าและบริการในการ ดำรงชีวิต	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่เรียกว่าปัจจัย ๔ ◆ สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์อาจ เป็นสินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ◆ ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการ ที่สนองความต้องการของมนุษย์ ◆ หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น ◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค
ส ๓.๑ ป.๓/๒	-	๒. วิเคราะห์การใช้จ่าย ของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ใช้บัญชีรับจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม ◆ วางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ◆ วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้ อย่างเหมาะสม
ส ๓.๑ ป.๓/๓	๓. อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริการสินค้าและบริการ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ◆ ความหมายของสินค้าและบริการ ◆ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความหายากของทรัพยากรกับความ ต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๓/๑	๑. บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การสาธารณสุข การบรรเทาสาธารณภัย
ส ๓.๒ ป.๓/๒	๒. บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างเจริญและให้บริการแก่ประชาชน ◆ ตัวอย่างของภาษี เช่น ภาษีรายได้ บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ◆ บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี
ส ๓.๒ ป.๓/๓	๓. อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๓/๑	๑. เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่มาของศักราชที่ปรากฏไปปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราชอย่างสังเขป(ถ้าเป็นมุสลิมควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย) ◆ วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ. ◆ ตัวอย่างการเทียบศักราช ในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน เป็นต้น
ส ๔.๑ ป.๓/๒	๒. แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง ◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๓/๑	๑. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชนทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม
ส ๔.๒ ป.๓/๒	๒. สรุปลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๓/๓	-	๓. เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่น ๆ	◆ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนอื่น ๆ ที่มีความเหมือนและความต่างกับชุมชนของตนเอง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๓/๑	๑. ระบупระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่ เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	-	◆ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ตามลำดับ
ส ๔.๓ ป.๓/๒	๒. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป	-	◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระบรมราชินีนาถโดยสังเขป
ส ๔.๓ ป.๓/๓	-	๓. เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ	◆ วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทาง ภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๓/๑	๑.สำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนผังแผนที่ และรูปถ่ายเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	-	◆ ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ◆ แผนที่ แผนผัง และรูปถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๓/๒	-	๒. วาดแผนผังเพื่อแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	♦ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๓/๑	๑. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	-	♦ สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ - สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
ส ๕.๒ ป.๓/๒	๒. อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการประกอบอาชีพ	-	♦ การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคม บ้านเรือน และการประกอบอาชีพในชุมชน ♦ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน
ส ๕.๒ ป.๓/๓	๓. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	-	♦ ความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ ♦ สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
ส ๕.๒ ป.๓/๔	๔. อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	-	♦ ลักษณะของเมืองและชนบท เช่น สิ่งปลูกสร้าง การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ
ส ๕.๒ ป.๓/๕	๕. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	-	♦ ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
ส ๕.๒ ป.๓/๖	-	๖. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	♦ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน ♦ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๔/๑	๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	-	<ul style="list-style-type: none"> - พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ - เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน
ส ๑.๑ ป.๔/๒	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ตรัสรู้ ◆ ประกาศธรรม ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - โปรดชฎิล - โปรดพระเจ้าพิมพิสาร - พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
ส ๑.๑ ป.๔/๓	๓. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระอูรุเวลกัสสปะ ◆ กุฎิฑูสกาชาดก ◆ มหาอุกกุสชาดก ◆ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรมราชชนนี
ส ๑.๑ ป.๔/๔	-	๔. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระรัตนตรัย - ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ - พุทธคุณ ๓ ◆ พระธรรม - หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ - ไตรสิกขา ◆ ศิล สมาธิ ปัญญา - โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล - ทุจจริต ๓

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ทำความดี - เบญจธรรม <ul style="list-style-type: none"> - สุจริต ๓ - พรหมวิหาร ๔ ◆ กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ ◆ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน <ul style="list-style-type: none"> - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) ◆ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สุขาสังขมสามัคคี <p>ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ โลโกปตมภิกขา เมตตา เมตตาธรรม <p>ค้ำจุนโลก</p>
ส ๑.๑ ป.๔/๕	-	๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคล ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	- ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเอง และบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน
ส ๑.๑ ป.๔/๖	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา - รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา - รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ - ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็น รูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ ธรรมารมณ์ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
ส ๑.๑ ป.๔/๗	๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ - เบญจศีล / เบญจธรรม/ ทุจจริต ๓ / สุจริต ๓/ พรหมวิหาร ๔/ มงคล ๓๘ / เคารพ / ถ่อมตน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			- ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียง ของหมู่ให้เกิดสุข เมตตากรุณา โลก -กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ
ส ๑.๑ ป.๔/๘	๘. อธิบายประวัติศาสตร์ ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	-	ประวัติศาสตร์ - พระพุทธเจ้า - มุฮัมมัด - พระเยซู

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๔/๑	๑. อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการ บำรุงรักษาศาสนสถาน ของศาสนาที่ตนนับถือ	-	◆ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญ ของศาสนสถาน ◆ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน ◆ การบำรุงรักษาศาสนสถาน
ส ๑.๒ ป.๔/๒	๒. มีมรรยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่ กำหนด	-	◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อ พระภิกษุ ◆ การยืน การเดิน และการนั่งที่ เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ
ส ๑.๒ ป.๔/๓	-	๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญ ทางศาสนา ตามที่ กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การอาราธนาธรรม ◆ การอาราธนาพระปริตร ◆ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวัน ธรรมสวนะ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๔/๑	๑. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง ◆ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน
ส ๒.๑ ป.๔/๒	๒. ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม
ส ๒.๑ ป.๔/๓	๓. วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้องสิทธิ ที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
ส ๒.๑ ป.๔/๔	๔. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทย ที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร
ส ๒.๑ ป.๔/๕	-	๕. เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน ◆ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษา ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๔/๑		๑. อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญ ของระบอบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ อำนาจอธิปไตย ◆ ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๔/๒	๒. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง
ส ๒.๒ ป.๔/๓	-	๓. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ◆ ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๔/๑	๑. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ◆ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณาคุณภาพของสินค้า
ส ๓.๑ ป.๔/๒	๒. บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค ◆ สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ ◆ หลักการและวิธีการเลือกบริโภค
ส ๓.๑ ป.๔/๓	-	๓. อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๔/๑	-	๑. อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิต ในชุมชน ◆ การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชน ทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกักหนี้ยืมสิน ◆ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน
ส ๓.๒ ป.๔/๒	๒. อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและประเภทของเงิน ◆ หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ ◆ สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๔/๑	๑. นับช่วง เวลา เป็น ทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและช่วงเวลาของ ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ◆ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลา ในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์
ส ๔.๑ ป.๔/๒	๒. อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ◆ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และ สมัยรัตนโกสินทร์
ส ๔.๑ ป.๔/๓	๓. แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐาน ชั้นรอง

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน ◆ การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๔/๑	-	๑. อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษยยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์โดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป ◆ หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป
ส ๔.๒ ป.๔/๒	๒. ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๔/๑	-	๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป ◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ◆ ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาลิไทยโดยสังเขป)

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๔/๒	๒. บอกรประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย	-	◆ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดก
ส ๔.๓ ป.๔/๓	๓. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	-	◆ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๔/๑	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	-	◆ ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง
ส ๕.๑ ป.๔/๒	๒. ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	-	◆ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน
ส ๕.๑ ป.๔/๓	๓. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	-	◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๔/๑		๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
ส ๕.๒ ป.๔/๒	๒. อธิบายเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลการเปลี่ยนแปลง	-	◆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๔/๓	-	๓.นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	♦ การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๕/๑	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา - มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม -มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรม คำสั่งสอนความเชื่อและคุณธรรมต่างๆ ◆ การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย - พัฒนาด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) อริยสัจสี่ - พัฒนาจิตใจ เช่น หลักโอวาท ๓ (ละความชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์) และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
ส ๑.๑ ป.๕/๒	๒. สรุปรูปพุทธประวัติ ตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ โปรดพระพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์) ◆ พุทธกิจสำคัญ ได้แก่โลกัฏถจริยา ญาตัตถจริยา และพุทธัตถจริยา
ส ๑.๑ ป.๕/๓	๓. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระโสมโกฬิวีระ ◆ จุฬเสฏฐิชาดก ◆ วัฒนโรหชาดก ◆ สมเด็จพระสังฆราช (สา) ◆ อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ
ส ๑.๑ ป.๕/๔	๔. อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	-	<p>องค์ประกอบของพระไตรปิฎก</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ พระสุตตันตปิฎก ◆ พระวินัยปิฎก ◆ พระอภิธรรมปิฎก ความสำคัญของพระไตรปิฎก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๕/๕	-	๕. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา ๔ - พระพุทธรูป ◆ พุทธจริยา ๓ - พระธรรม ◆ อริยสัจ ๔ ◆ หลักกรรม - พระสงฆ์ ◆ ไตรสิกขา - ศีล สมาธิ ปัญญา ◆ โอวาท ๓ - ไม่ทำชั่ว ◆ เบญจศีล ◆ อบายมุข ๔ ◆ ทำความดี ◆ เบญจธรรม ◆ บุญกิริยาวัตถุ ๓ ◆ อคติ ๔ อิทธิบาท ๔ ◆ กตัญญูทศเวทิต่อพระพุทธศาสนา ◆ มงคล ๓๘ - ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน <ul style="list-style-type: none"> - การงานไม่อาภูล - อดทน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ◆ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ วิริเยน ทุกขมจเจติ <p>คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต <p>ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก</p>
ส ๑.๑ ป.๕/๖	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		<ul style="list-style-type: none"> ◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตา เห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มีกระทบใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๕/๗	-	๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม	◆ โอวาท ๓ (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕)

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๕/๑	๑. จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์และปฏิบัติตนถูกต้อง		◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่ายประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ
ส ๑.๒ ป.๕/๒	-	๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดและอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของ การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
ส ๑.๒ ป.๕/๓	๓. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	-	◆ การกราบพระรัตนตรัย ◆ การไหว้บิดา มารดา ครู/อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ◆ การกราบศพ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๕/๑	-	๑. ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	◆ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ ◆ หน้าที่ของพลเมืองดี เช่น เคารพเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความรับผิดชอบ เสียสละ
ส ๒.๑ ป.๕/๒	๒. เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย ◆ แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ◆ การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย
ส ๒.๑ ป.๕/๓	๓. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย ◆ คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต
ส ๒.๑ ป.๕/๔	-	๔. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน ◆ การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษา ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๕/๑	๑. อธิบายโครงสร้างอำนาจ หน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กทม. อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๕/๒	๒. ระบุบทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น นายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่าราชการ กทม.
ส ๒.๒ ป.๕/๓	-	๓. วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชน จะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ◆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริการสาธารณสุขประโยชน์ในชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๕/๑	๑. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิตประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ ◆ เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ ◆ ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ราคาน้ำมัน วัตถุดิบ ◆ พฤติกรรมของผู้บริโภค ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
ส ๓.๑ ป.๕/๒	-	๒. ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เช่น การประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผนการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือโอท็อป
ส ๓.๑ ป.๕/๓	๓. อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ ◆ ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป ◆ สหกรณ์ในโรงเรียน (เน้นฝึกปฏิบัติจริง) ◆ การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๕/๑	๑. อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร		<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาทหน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป ◆ ดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยกู้ยืม ◆ การฝากเงิน / การถอนเงิน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๕/๒		๒. จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การซื้อของอุปโภคเพิ่มขึ้นที่นำไปสู่ความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย เป็นต้น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๕/๑	-	๑. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงหลักฐานที่หลากหลายด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การเขียนอย่างง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ
ส ๔.๑ ป.๕/๒	-	๒. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใดและมีผลกระทบอย่างไร ◆ แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นเพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสาร เรื่องเล่า ตำนาน ท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่าง มีเหตุผล
ส ๔.๑ ป.๕/๓	๓. อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างเรื่องราวจากเอกสารต่างๆ ที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นกับข้อมูล เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น ◆ ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง ◆ สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๕/๑	๑. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ◆ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร
ส ๔.๒ ป.๕/๒	-	๒. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะ สาเหตุ และผล ◆ อิทธิพลที่หลากหลายในกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๕/๑	-	๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาโดยสังเขป ◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
ส ๔.๓ ป.๕/๒	๒. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา การด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป
ส ๔.๓ ป.๕/๓	๓. บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชาวบ้านบางระจัน
ส ๔.๓ ป.๕/๔	๔. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป ◆ พระราชประวัติ และผลงานของพระเจ้าตากสินมหาราชโดยสังเขป ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๕/๑	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	-	◆ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคตนเอง
ส ๕.๑ ป.๕/๒	๒. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	-	◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๕/๑	๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	-	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน
ส ๕.๒ ป.๕/๒	-	๒. วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๕/๓		๓.นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดลอมและเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดลอมในภูมิภาคของตน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดลอมในภูมิภาคของตน ◆ แนวทางการจัดการสิ่งแวดลอมในภูมิภาคของตน

**มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตามตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๖/๑	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	-	พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และเป็นหลัก ในการพัฒนาชาติไทย
ส ๑.๑ ป.๖/๒	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ปลงอายุสังขาร ◆ ป้างมิสาวก ◆ ปรีณิพพาน ◆ การถวายพระเพลิง ◆ แจกพระบรมสารีริกธาตุ ◆ สังเวชนียสถาน ๔
ส ๑.๑ ป.๖/๓	๓. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระราชา ◆ ทีฆีติโกสลชาดก ◆ สัพพทาฐิชาดก ◆ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ◆ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส
ส ๑.๑ ป.๖/๔	๔. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระรัตนตรัย - ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ - พุทธกิจ ๕ ◆ พระธรรม - อริยสัจ ๔ - หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ - ไตรสิกขา ◆ ศิล สมาธิ ปัญญา - โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว /เบญจศีล - อบายมุข ๖ <ul style="list-style-type: none"> - อกุศลมูล ๓ ◆ ทำความดี - เบญจธรรม <ul style="list-style-type: none"> - กุศลมูล ๓ - พละ ๔ - คารวะ ๖

รหัสตัวชีวิต	ตัวชีวิตระหว่างทาง	ตัวชีวิตปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ กตัญญูทวนเวทิต่อพระมหากษัตริย์ - มงคล ๓๘ - มีวินัย - การงานไม่มีโทษ - ไม่ประมาทในธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สัจเจน กิตติ ปโปปติ - คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ ยถาวาที ตถาการี พุดเช่นโร ทำเช่นนั้น
ส ๑.๑ ป.๖/๕	-	๕. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ
ส ๑.๑ ป.๖/๖	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึกเมื่อตา เห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส ◆ สิ่งที่มากระทบใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
ส ๑.๑ ป.๖/๗	-	๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด	<p>หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักกรรม โองาต ๓ : เบญจศีล - เบญจธรรม อบายมุข ๖ อุกุศลมูล ๓ กุศลมูล ๓</p>
ส ๑.๑ ป.๖/๘	๘. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	-	<ul style="list-style-type: none"> - หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา: อริยสัจ ๔ โองาต ๓ ฯลฯ ◆ ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม ◆ คริสต์ศาสนา : บัญญัติ ๑๐ ประการ - ศาสนาพิธีของศาสนาต่าง ๆ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๑ ป.๖/๙	-	๙. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พระพุทธศาสนา - ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท - ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ - คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ - ศาสนาฮินดู เช่น พิธีศราถ์ พิธีบูชาเทวดา

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๖/๑	๑. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด
ส ๑.๒ ป.๖/๒	๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การถวายของแก่พระภิกษุ ◆ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม ◆ การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
ส ๑.๒ ป.๖/๓	-	๓. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร ◆ พิธีทอดผ้าป่า ◆ พิธีทอดกฐิน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล ◆ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ ◆ ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี/พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๑.๒ ป.๖/๔	๔. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ		การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - ชั้นเตรียมการ - ชั้นพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๖/๑	๑. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายจราจร - กฎหมายทะเบียนราษฎร - กฎหมายยาเสพติดให้โทษ - เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว
ส ๒.๑ ป.๖/๒	๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษาวัฒนธรรม อันดีงาม	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม ◆ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย ◆ แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
ส ๒.๑ ป.๖/๓	๓. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกต้องกาลเทศะ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและสำคัญของมารยาทไทย ◆ มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด
ส ๒.๑ ป.๖/๔		๔. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ◆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย ◆ แนวทางการรักษาวัฒนธรรม

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๑ ป.๖/๕	๕. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ สถานการณ์จริง ◆ ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ◆ หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำรงรักษา ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๒.๒ ป.๖/๑	๑. เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาท หน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
ส ๒.๒ ป.๖/๒	-	๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย ในท้องถิ่นและประเทศ
ส ๒.๒ ป.๖/๓	๓. อภิปรายบทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การมีส่วนในการออกกฎหมายระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง ◆ สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมการกระทำผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ◆ ตรวจสอบคุณสมบัติการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๑ ป.๖/๑	๑. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<p>เริ่มลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ทักษะคติในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ◆ ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
ส ๓.๑ ป.๖/๒	๒. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ◆ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง ◆ คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
ส ๓.๑ ป.๖/๓	-	๓. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมาย และความจำเป็นของทรัพยากร ◆ หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) ◆ วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติ รู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ◆ วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๓.๒ ป.๖/๑	-	๑. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการรายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคารการลงทุน ◆ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			<ul style="list-style-type: none"> ◆ ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี ◆ สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล
ส ๓.๒ ป.๖/๒	๒. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๑ ป.๖/๑	๑.อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน ◆ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๖/๒	-	๒. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ◆ สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง ◆ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๒ ป.๖/๑	-	๑. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยโดยสังเขป ◆ ตัวอย่างความเหมือนและ ความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง
ส ๔.๒ ป.๖/๒	๒. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป		<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป ◆ สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน ◆ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๖/๑	-	๑. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
ส ๔.๓ ป.๖/๒	-	๒. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	<ul style="list-style-type: none"> ◆ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัยประชาธิปไตย
ส ๔.๓ ป.๖/๓	๓. ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์	-	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระบวรราชเจ้า

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๔.๓ ป.๖/๔	๔. อธิบายภูมิปัญญาไทยสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	-	มหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยแผนที่รูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม	-	♦ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย
ส ๕.๑ ป.๖/๒	๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	-	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย สึนามิ ภัยแล้ง ดินถล่ม และโคลนถล่ม ♦ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๖/๑	๑. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	-	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ในประเทศไทย ♦ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
ส ๕.๒ ป.๖/๒	๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง	-	♦ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ♦ ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม(ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส ๕.๒ ป.๖/๓		๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ◆ แนวทางการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกผู้คุณค่า

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๐๑ วิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตน มีส่วนร่วม หรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็นพุทธมามกะ การเป็นศาสนิกชนของศาสนา การตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ความสามารถและความดีของตนเองและผู้อื่น โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัว การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆรอบตัว ทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน แผนผังตำแหน่งต่างๆในห้องเรียน บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน

โดยใช้กระบวนการสังเกต การสืบเสาะหาความรู้ การเปรียบเทียบ แยกแยะสิ่งต่างๆรอบๆตัว การอธิบาย ระบุ หรือยกตัวอย่าง การใช้แผนผังง่ายๆ การอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรีเรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ชื่นชม เห็นคุณค่าของการทำความดี การสวดมนต์แผ่เมตตา เห็นประโยชน์ของการออมเงิน เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๓ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป.๑/๑	ส ๑.๑ ป.๑/๒	ส ๑.๑ ป.๑/๓	ส ๑.๑ ป.๑/๔
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป.๑/๑	ส ๑.๒ ป.๑/๒	ส ๑.๒ ป.๑/๓	
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป.๑/๑	ส ๒.๑ ป.๑/๒		
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป.๑/๑	ส ๒.๒ ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓	
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป.๑/๑	ส ๓.๑ ป.๑/๒	ส ๓.๑ ป.๑/๓	
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป.๑/๑			
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป.๑/๑	ส ๕.๑ ป.๑/๒	ส ๕.๑ ป.๑/๓	ส ๕.๑ ป.๑/๔
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป.๑/๑	ส ๕.๒ ป.๑/๒	ส ๕.๒ ป.๑/๓	

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๒ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๑   ส ๑.๑ ป.๑/๒   ส ๑.๑ ป.๑/๔

ส ๑.๒ ป.๑/๑   ส ๑.๒ ป.๑/๒

ส ๒.๑ ป.๑/๑   ส ๒.๑ ป.๑/๒

ส ๒.๒ ป.๑/๑   ส ๒.๒ ป.๑/๒

ส ๓.๑ ป.๑/๑

ส ๓.๒ ป.๑/๑

ส ๕.๑ ป.๑/๑   ส ๕.๑ ป.๑/๒   ส ๕.๑ ป.๑/๓   ส ๕.๑ ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๙ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๓

ส ๑.๒ ป.๑/๓

ส ๒.๒ ป.๑/๓

ส ๓.๑ ป.๑/๒   ส ๓.๑ ป.๑/๓

ส ๕.๒ ป.๑/๑   ส ๕.๒ ป.๑/๓

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส ๑๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ ศาสนาของเรา -ประวัติความสำคัญ ศาสดาของศาสนา -หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒,ป.๑/๓, ป.๑/๔	๑๘	๒๐
หน่วยที่ ๒ ศาสนิกชนที่ดี -ประวัติสาวก -ชาดก -ศาสนิกชนตัวอย่าง	ส ๑.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๒, ป.๑/๓	๑๓	๒๐
หน่วยที่ ๓ ครอบครัวของฉัน -ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี -ค่านิยมที่ดีงาม -ประเพณีและวัฒนธรรมไทย	ส ๒.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒	๑๐	๕
หน่วยที่ ๔ โรงเรียนของฉัน -บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	ส ๒.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๒, ป.๑/๓	๙	๕
หน่วยที่ ๕ ใช้จ่ายประหยัด -การใช้จ่ายเงิน -ประโยชน์ของการออม -โทษของการจ่ายเงินเกินตัว -การวางแผนการใช้จ่าย	ส ๓.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๑/๓	๑๐	๕
หน่วยที่ ๕ สร้างงานสร้างอาชีพ - ประภทและความสำคัญของการทำงาน -เหตุผลของการทำงาน -การทำงานอย่างสุจริต	ส ๓.๒ ป.๑/๑	๑๐	๕
หน่วยที่ ๖ เรียนรู้สิ่งแวดล้อม -จำแนกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน -ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่างๆรอบตัว -แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่างๆในห้องเรียน -การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคาน ความร้อนของอากาศ ฝน เมฆ ลม	ส ๕.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒,ป.๑/๓, ป.๑/๔,ป.๑/๕ ส ๕.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๒,ป.๑/๓	๙	๑๐
ระหว่างปี		๗๙	๗๐
ปลายปี		๑	๓๐
รวม		๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ ชื่อศาสนา ศาสดา ความหมายและความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมและพิธีกรรมของศาสนา ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ของสังคม ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ระบุทรัพยากรในท้องถิ่น บอกที่มาของรายได้รายจ่าย บันทึกรายรับรายจ่าย สรุปผลดีของการออม อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ใช้คำที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต / ปัจจุบัน และอนาคต สืบค้นและอธิบายถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ชื่นชมบุคคลในท้องถิ่นที่ทำความคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีและธำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปภาพ และลูกโลก สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ ช้างขึ้น ช้างแรม ฤดูกาลต่างๆ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต จำแนกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า อธิบายความสำคัญระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน มีส่วนร่วมในการรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียงลำดับ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสรุปย่อ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๗ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป. ๒/๑	ส ๑.๑ ป. ๒/๒	ส ๑.๑ ป. ๒/๓	ส ๑.๑ ป. ๒/๔	ส ๑.๑ ป.๒/๕
	ส ๑.๑ ป. ๒/๖	ส ๑.๑ ป. ๒/๗			
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป. ๒/๑	ส ๑.๒ ป. ๒/๒			
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป. ๒/๑	ส ๒.๑ ป. ๒/๒	ส ๒.๑ ป. ๒/๓	ส ๒.๑ ป. ๒/๔	
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป. ๒/๑	ส ๒.๒ ป. ๒/๒			
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป. ๒/๑	ส ๓.๑ ป. ๒/๒	ส ๓.๑ ป.๒/๓		
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป. ๒/๑	ส ๓.๒ ป. ๒/๒			
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป. ๒/๑	ส ๕.๑ ป. ๒/๒	ส ๕.๑ ป.๒/๓		
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป. ๒/๑	ส ๕.๒ ป. ๒/๒	ส ๕.๒ ป. ๒/๓	ส ๕.๒ ป. ๒/๔	

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๑.๑ ป. ๒/๑   ส ๑.๑ ป. ๒/๒   ส ๑.๑ ป. ๒/๓   ส ๑.๑ ป. ๒/๖   ส ๑.๑ ป. ๒/๗

ส ๑.๒ ป. ๒/๑

ส ๒.๑ ป. ๒/๒   ส ๒.๑ ป. ๒/๔

ส ๒.๒ ป. ๒/๑   ส ๒.๒ ป. ๒/๒

ส ๓.๑ ป. ๒/๑   ส ๓.๑ ป. ๒/๒   ส ๓.๑ ป. ๒/๓

ส ๓.๒ ป. ๒/๑

ส ๕.๑ ป. ๒/๒

ส ๕.๒ ป. ๒/๑   ส ๕.๒ ป. ๒/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ ป. ๒/๔   ส ๑.๑ ป. ๒/๕

ส ๑.๒ ป. ๒/๒

ส ๒.๑ ป. ๒/๑   ส ๒.๑ ป. ๒/๓

ส ๓.๑ ป. ๒/๔

ส ๓.๒ ป. ๒/๒

ส ๕.๑ ป. ๒/๑

ส ๕.๒ ป. ๒/๓   ส ๕.๒ ป. ๒/๔

รายวิชา สังคมศึกษา
 โครงสร้างรายวิชา
 รหัสวิชา ส๑๒๑๐๑
 กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในชุมชน -ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ หรือศาสนาที่นับถือ -พุทธสาวก พุทธสาวิกา -ชาดก -ศาสนิกชนตัวอย่าง	ส ๑.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓ ป.๒/๕	๙	๕
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมและพิธีกรรมทางศาสนา -พระรัตนตรัย -พุทธศาสนสุภาษิต -การฝึกสมาธิ	ส ๑.๑ ป.๒/๔ ป.๒/๖ ป.๒/๗	๔	๕
หน่วยที่ ๓ วันสำคัญทางศาสนา -กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	ส ๑.๒ ป.๒/๑	๔	๕
หน่วยที่ ๔ การปฏิบัติตนตามศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา ฯลฯ -การเข้าร่วมพิธีกรรมในศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ป.๒/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๕ กฎ กติกา และระเบียบปฏิบัติในชุมชน -ข้อตกลง กฎกติกา ระเบียบหน้าที่ -กิริยามารยาทไทย	ส ๒.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๖ สิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล -ความแตกต่างของคนในสังคม -สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	ส ๒.๑ ป.๒/๓ ป.๒/๔	๔	๕
หน่วยที่ ๗ ครอบครัวและชุมชน -ความสัมพันธ์ของตนเองในครอบครัวกับชุมชน	ส ๒.๒ ป.๒/๑	๔	๕
หน่วยที่ ๘ บทบาทผู้นำในชุมชน -บทบาทอำนาจของผู้นำในชุมชน	ส ๒.๒ ป.๒/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๙ การผลิตสินค้าและการบริการในชุมชน -การนำทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต	ส ๓.๑ ป.๒/๑	๔	๕
หน่วยที่ ๑๐ รายได้และรายจ่ายของครอบครัว -รายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	ส ๓.๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓ ป.๒/๔	๑๐	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑๑ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชน -ความหมายและความสำคัญของสินค้า -ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	ส ๓.๒ ป. ๒/๑	๔	๕
หน่วยที่ ๑๒ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในชุมชน -ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภค	ส ๓.๒ ป.๒/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๑๓ ธรรมชาติรอบบ้านและโรงเรียน -สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน	ส ๕.๑ ป.๒/๑	๔	๒
หน่วยที่ ๑๔ แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างง่าย -ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล	ส ๕.๑ ป.๒/๒	๘	๓
หน่วยที่ ๑๕ ปรากฏการณ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ -ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ช้างขึ้น ช้างแรม ฤดูกาลต่างๆ	ส ๕.๑ ป.๒/๓	๘	๕
ระหว่างปี		๗๙	๗๐
ปลายปี		๑	๓๐
รวม		๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพุทธศาสนา องค์ประกอบของศาสนา ประโยชน์ ประวัติศาสดาของศาสนา ภาษาที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ ศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา และเรียนรู้ในท้องถิ่นนักเรียน วันเข้าสู่นิสิต วันสารทไทยการบริหารจิต การเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรำลึกได้ ความรู้ตัว ชื่นชมการทำ ความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การเป็นพลเมืองดีในสังคม ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง บทบาทสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น การสร้างสามัคคี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ รายรับ – รายจ่าย ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพในชุมชนการแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน สืบหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ใช้แผนที่ แผนที่และรูปถ่ายแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง วาดแผนผัง ตำแหน่ง ที่ตั้ง ของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในอดีตกับปัจจุบัน อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน อธิบายความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ และสาเหตุการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อธิบายลักษณะของเมืองและชนบท ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

โดยกระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการกลุ่มและกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป.๓/๑, ส ๑.๑ ป.๓/๒, ส ๑.๑ ป.๓/๓, ส ๑.๑ ป.๓/๔, ส ๑.๑ ป.๓/๕, ส ๑.๑ ป.๓/๖, ส ๑.๑ ป.๓/๗
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป.๓/๑, ส ๑.๒ ป.๓/๒, ส ๑.๒ ป.๓/๓
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป.๓/๑, ส ๒.๑ ป.๓/๒, ส ๒.๑ ป.๓/๓, ส ๒.๑ ป.๓/๔
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป.๓/๑, ส ๒.๒ ป.๓/๒, ส ๒.๒ ป.๓/๓
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป.๓/๑, ส ๓.๑ ป.๓/๒, ส ๓.๑ ป.๓/๓
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป.๓/๑, ส ๓.๒ ป.๓/๒, ส ๓.๒ ป.๓/๓
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป.๓/๑, ส ๕.๑ ป.๓/๒
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป.๓/๑, ส ๕.๒ ป.๓/๒, ส ๕.๒ ป.๓/๓, ส ๕.๒ ป.๓/๔, ส ๕.๒ ป.๓/๕, ส ๕.๒ ป.๓/๖

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๑.๑ ป.๓/๑   ส ๑.๑ ป.๓/๒   ส ๑.๑ ป.๓/๓   ส ๑.๑ ป.๓/๔   ส ๑.๑ ป.๓/๖   ส ๑.๑ ป.๓/๗

ส ๑.๒ ป.๓/๑   ส ๑.๒ ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๒   ส ๒.๑ ป.๓/๓   ส ๒.๑ ป.๓/๔

ส ๒.๒ ป.๓/๑   ส ๒.๒ ป.๓/๒

ส ๓.๑ ป.๓/๑   ส ๓.๑ ป.๓/๓

ส ๓.๒ ป.๓/๑   ส ๓.๒ ป.๓/๒   ส ๓.๒ ป.๓/๓

ส ๕.๑ ป.๓/๑

ส ๕.๒ ป.๓/๑   ส ๕.๒ ป.๓/๒   ส ๕.๒ ป.๓/๓   ส ๕.๒ ป.๓/๔   ส ๕.๒ ป.๓/๕

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ ป.๓/๕

ส ๑.๒ ป.๓/๒

ส ๒.๑ ป.๓/๑

ส ๒.๒ ป.๓/๓

ส ๓.๑ ป.๓/๒

ส ๕.๑ ป.๓/๒

ส ๕.๒ ป.๓/๖

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ ความสำคัญของพุทธศาสนา พระพุทธรูป -พุทธประวัติ	ส ๑.๑ ป.๓/๑ ส ๑.๑ ป.๓/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา -หลักธรรม -มงคลชีวิต -พระไตรปิฎก -พุทธศาสนาสุภาสิต	ส ๑.๒ ป.๓/๑	๔	๕
หน่วยที่ ๓ ประวัติพุทธสาวกและชาดก -ประวัติพุทธสาวก -ชาดก	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๔ หน้าที่ชาวพุทธ -หน้าที่ชาวพุทธ -มารยาทชาวพุทธ -ชาวพุทธตัวอย่าง	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒ ส ๑.๒ ป.๓/๓	๔	๕
หน่วยที่ ๕ การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา - การบริหาร	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒	๔	๒
หน่วยที่ ๖ วันสำคัญทางพุทธศาสนา และศาสนพิธี -วันสำคัญทางพุทธและศาสนาอื่น ศาสนพิธี	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒ ส ๑.๒ ป.๓/๓	๔	๓
หน่วยที่ ๗ ฉันทเป็นเด็กดีของตำบล - พลเมืองดีของตำบล - สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ของตนเอง และผู้อื่น - ยอมรับความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเองและ ผู้อื่น	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๔	๒
หน่วยที่ ๘ การบริหารงานในตำบล - โครงสร้างการบริหารตามกระบวนการประชาธิปไตย และสภาพบทบาท อำนาจหน้าที่ของบุคคลเกี่ยวกับการ บริหาร	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๔	๓

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๙ ประชาธิปไตยในตำบล - การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตามกระบวนการประชาธิปไตยในตำบล	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๔	๓
หน่วยที่ ๑๐ สิทธิเด็ก - สิทธิของเด็กที่ควรรู้	ส๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๔	๒
หน่วยที่ ๑๑ กฎหมายและกติกากของการอยู่ร่วมกัน - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและครอบครัว - กติกากของการอยู่ร่วมกัน	ส๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๔	๒
หน่วยที่ ๑๒ การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้และภาษี - การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้ในครอบครัวและโรงเรียนอย่างมีคุณธรรม - ภาษีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	ส๓.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๓.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๔	๓
หน่วยที่ ๑๓ การกระจายรายได้ การวางแผน การใช้จ่ายของครอบครัวและธนาคาร - การกระจายรายได้และการวางแผนการใช้จ่ายของครอบครัว - การกระจายรายได้ของตนเอง - หน้าที่ของธนาคาร	ส๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๕	๒
หน่วยที่ ๑๔ หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นและเศรษฐกิจพอเพียง - ความหมายของหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น - เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ส๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๕	๓
หน่วยที่ ๑๕ ระบบเศรษฐกิจและการบริหารจัดการทรัพยากร - ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม - การผลิต การซื้อขายแลกเปลี่ยนและการบริโภคอย่างฉลาดและคุ้มค่า	ส๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓ ส๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๕	๒
หน่วยที่ ๑๖ เข้าใจชุมชน - เข้าใจสรรพสิ่งของชุมชน	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓, ป.๓/๔,ป.๓/๕	๔	๓

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
หน่วยที่ ๑๗ ธรรมชาติรอบชุมชน - ธรรมชาติและภูมิประเทศมีส่วนในการกำหนดชุมชน	ส ๕.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป.๓/๒	๒	๒
หน่วยที่ ๑๘ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในชุมชน - ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท - ภาวะประชากรกับสิ่งแวดล้อม - สังคมกับวัฒนธรรมในชุมชน	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป.๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป.๓/๒	๒	๓
หน่วยที่ ๑๙ สิ่งแวดล้อมในชุมชน กรณีศึกษาชุมชนชานนา - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป.๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป.๓/๒	๒	๒
หน่วยที่ ๒๐ แผนที่ชุมชน - แผนที่และแผนที่	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป.๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป.๓/๒	๒	๓
หน่วยที่ ๒๑ สำรองชุมชน - การวัดระยะทิศทางและเครื่องมือ	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป. ๓/๒	๒	๒
หน่วยที่ ๒๒ การเฝ้าระวัง รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ป. ๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ ป. ๓/๒	๒	๓
ระหว่างปี		๙๙	๗๐
ปลายปี		๑	๓๐
รวม		๑๐๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

ศึกษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน สรุปรุพุทธประวัติ (ทบทวน) ตริสรู้ ประกาศธรรม ได้แก่ ไปรตชฎิล ไปรตพระเจ้าพิมพิสาร พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์ พระอรุณลกัสสปะ ภูมิกุศก ชาดก มหาอภูกุศชาดก สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ พระพุทธ พุทธคุณ ๓ พระธรรม หลักกรรม พระสงฆ์ ไตรสิกขา ศิล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓ ไม่ทำชั่ว เบญจศีล ทุจจริต ๓ ทำความดี เบญจธรรม สุจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต สุขา สงฆสส สามคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข โลโกปตถม ฎีกา เมตตา เมตตาธรรม คำจุนโลก ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแม่เมตตา รู้ความหมายของ สติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา วัฏธิปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มีกระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ (เบญจศีล - เบญจธรรม ทุจจริต ๓ - สุจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมคำจุนโลก กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ) ประวัติศาสดา พระพุทธเจ้า มุฮัมมัด พระเยซู ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของ ศาสนสถาน การแสดงความเคารพต่อ ศาสนสถาน การบำรุงรักษาศาสนสถาน การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ การอาราธนา ศิล การอาราธนาธรรม การอาราธนาพระปริตร ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี อานาจอธิปไตย ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

ศึกษาสินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ หลักการและวิธีการเลือกบริโภค หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย อาชีพ สินค้าและบริการต่าง

ๆ ที่ผลิต ในชุมชน การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกักขังนี้ยืมสิน การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน ความหมายและประเภทของเงิน หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ สกูลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สืบค้นและอธิบายข้อมูลและลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสตูล ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่ที่สำคัญ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดสตูล วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดสตูล อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสตูล

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแสวงหาความรู้ การสรุปย่อ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาดี ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และภูมิใจในความเป็นไทย

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓๐ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป.๔/๑ , ส ๑.๑ ป.๔/๒ , ส ๑.๑ ป.๔/๓ , ส ๑.๑ ป.๔/๔ , ส ๑.๑ ป.๔/๕ ส ๑.๑ ป.๔/๖ , ส ๑.๑ ป.๔/๗ , ส ๑.๑ ป.๔/๘
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป.๔/๑ , ส ๑.๒ ป.๔/๒ , ส ๑.๒ ป.๔/๓
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป.๔/๑ , ส ๒.๑ ป.๔/๒ , ส ๒.๑ ป.๔/๓ , ส ๒.๑ ป.๔/๔ , ส ๒.๑ ป.๔/๕
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป.๔/๑ , ส ๒.๒ ป.๔/๒ , ส ๒.๒ ป.๔/๓
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป.๔/๑ , ส ๓.๑ ป.๔/๒ , ส ๓.๑ ป.๔/๓
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป.๔/๑, ส ๓.๒ ป.๔/๒
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป.๔/๑ , ส ๕.๑ ป.๔/๒ , ส ๕.๑ ป.๔/๓
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป.๔/๑ , ส ๕.๒ ป.๔/๒ , ส ๕.๒ ป.๔/๓

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๑.๑ ป.๔/๑	ส ๑.๑ ป.๔/๒	ส ๑.๑ ป.๔/๓	ส ๑.๑ ป.๔/๖	ส ๑.๑ ป.๔/๗	ส ๑.๑ ป.๔/๘
ส ๑.๒ ป.๔/๑	ส ๑.๒ ป.๔/๒				
ส ๒.๑ ป.๔/๑	ส ๒.๑ ป.๔/๒	ส ๒.๑ ป.๔/๓	ส ๒.๑ ป.๔/๔		
ส ๒.๒ ป.๔/๑					
ส ๓.๑ ป.๔/๑	ส ๓.๑ ป.๔/๒				
ส ๓.๒ ป.๔/๒					
ส ๕.๑ ป.๔/๑	ส ๕.๑ ป.๔/๒	ส ๕.๑ ป.๔/๓			
ส ๕.๒ ป.๔/๒					

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ ป.๔/๔	ส ๑.๑ ป.๔/๕
ส ๑.๒ ป.๔/๓	
ส ๒.๑ ป.๔/๕	
ส ๒.๒ ป.๔/๑	ส ๒.๒ ป.๔/๓
ส ๓.๑ ป.๔/๓	
ส ๓.๒ ป.๔/๑	
ส ๕.๒ ป.๔/๑	ส ๕.๒ ป.๔/๓

-บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง			
หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑๒ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบบประชาธิปไตย -ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	ส ๒.๒ ป.๔/๓	๓	๓
หน่วยที่ ๑๓ รู้ไว้ใช่ว่าการเลือกสินค้าและบริการ -สินค้าและบริการที่มีอยู่อย่างหลากหลายในตลาด -ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสินค้าและบริการ -หลักการและวิธีการเลือกบริโภค	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ส ๓.๑ ป.๔/๒	๓	๒
หน่วยที่ ๑๔ เศรษฐกิจพอเพียง -หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง -การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต	ส ๓.๑ ป.๔/๓	๘	๓
หน่วยที่ ๑๕ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน -อาชีพ สินค้าและบริการต่างๆที่ผลิตในชุมชน	ส ๓.๒ ป.๔/๑	๓	๕
หน่วยที่ ๑๖ เงิน เงิน เงิน -ความหมายและประเภทของเงิน -หน้าที่เบื้องต้นของเงิน -สกุลเงินสำคัญ	ส ๓.๒ ป.๔/๒	๔	๕
หน่วยที่ ๑๗ แผนที่จังหวัดสงขลา -ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสงขลา -แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดสงขลา -ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดสงขลา	ส ๕.๑ ป.๔/๑ ส ๕.๑ ป.๔/๒ ส ๕.๑ ป.๔/๓	๑๐	๕
หน่วยที่ ๑๘ สภาพแวดล้อมจังหวัดสงขลา -สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด -การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง -การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	ส ๕.๒ ป.๔/๑ ส ๕.๒ ป.๔/๒ ส ๕.๒ ป.๔/๓	๕	๕
ระหว่างปี		๑๑๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๑๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติของพระพุทธเจ้า พุทธสาวก พุทธสาวิกา พระไตรปิฎก พระรัตนตรัย ไตรสิกขา โอวาท ๓ หลักธรรมของศาสนาพุทธ หน้าที่ชาวพุทธ มารยาทชาวพุทธ ศาสนพิธี พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา บทบาท สถานภาพ สิทธิเสรีภาพของพลเมืองดี วัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในชุมชน อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อธิบายบทบาทหน้าที่ของธนาคาร ผลดีและผลเสียของการยืมเงิน สืบค้นและอธิบายข้อมูลในภูมิภาคของตน ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต นำเสนอผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น การอภิปราย คิดหาเหตุและผล การสำรวจตรวจสอบข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง กระบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงความสำคัญของศาสนา ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๗ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป.๕/๑	ส ๑.๑ ป.๕/๒	ส ๑.๑ ป.๕/๓	ส ๑.๑ ป.๕/๔	ส ๑.๑ป.๕/๕
	ส ๑.๑ ป.๕/๖	ส ๑.๑ ป.๕/๗			
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป.๕/๑	ส ๑.๒ ป.๕/๒	ส ๑.๒ ป.๕/๓		
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป.๕/๑	ส ๒.๑ ป.๕/๒	ส ๒.๑ ป.๕/๓	ส ๒.๑ ป.๕/๔	
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป.๕/๑	ส ๒.๒ ป.๕/๒	ส ๒.๒ ป.๕/๓		
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป.๕/๑	ส ๓.๑ ป.๕/๒	ส ๓.๑ ป.๕/๓		
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป.๕/๑	ส ๓.๒ ป.๕/๒			
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป.๕/๑	ส ๕.๑ ป.๕/๒			
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป.๕/๑	ส ๕.๒ ป.๕/๒	ส ๕.๒ ป.๕/๓		

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๑.๑ ป.๕/๑   ส ๑.๑ ป.๕/๒   ส ๑.๑ ป.๕/๓   ส ๑.๑ ป.๕/๔   ส ๑.๑ ป.๕/๖

ส ๑.๒ ป.๕/๑   ส ๑.๒ ป.๕/๓

ส ๒.๑ ป.๕/๒   ส ๒.๑ ป.๕/๓

ส ๒.๒ ป.๕/๑   ส ๒.๒ ป.๕/๒

ส ๓.๑ ป.๕/๑   ส ๓.๑ ป.๕/๓

ส ๓.๒ ป.๕/๑

ส ๕.๑ ป.๕/๑   ส ๕.๑ ป.๕/๒

ส ๕.๒ ป.๕/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ ป.๕/๕   ส ๑.๑ ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๒

ส ๒.๑ ป.๕/๑   ส ๒.๑ ป.๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๓

ส ๓.๑ ป.๕/๒

ส ๓.๒ ป.๕/๒

ส ๕.๒ ป.๕/๒   ส ๕.๒ ป.๕/๓

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๖ ภูมิภาคของเรา -ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน -ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรละสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	ส ๕.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒	๑๓	๑๐
หน่วยที่ ๗ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ -สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคของตน -อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน -แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	ส ๕.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	๑๔	๑๐
ระหว่างปี		๑๑๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๑๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาประวัติ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสนาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความสำคัญของพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา คุณของพระรัตนตรัย ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา วิถีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญา หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี และพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของครอบครัวและชุมชน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและการดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม มารยาทไทย คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ บทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาकारและรัฐบาล การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ได้อย่างเหมาะสม มีมรรยาท แสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ เห็นคุณค่า ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รักษา ศาสน กษัตริย์ ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ไม่เรียนรู้อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑	ส ๑.๑ ป.๖/๑	ส ๑.๑ ป.๖/๒	ส ๑.๑ ป.๖/๓	ส ๑.๑ ป.๖/๔	ส ๑.๑ป.๖/๕
	ส ๑.๑ ป.๖/๖	ส ๑.๑ ป.๖/๗	ส ๑.๑ ป.๖/๘	ส ๑.๑ ป.๖/๙	
มาตรฐาน ส ๑.๒	ส ๑.๒ ป.๖/๑	ส ๑.๒ ป.๖/๒	ส ๑.๒ ป.๖/๓	ส ๑.๒ ป.๖/๔	
มาตรฐาน ส ๒.๑	ส ๒.๑ ป.๖/๑	ส ๒.๑ ป.๖/๒	ส ๒.๑ ป.๖/๓	ส ๒.๑ ป.๖/๔	ส ๒.๑ป.๖/๕
มาตรฐาน ส ๒.๒	ส ๒.๒ ป.๖/๑	ส ๒.๒ ป.๖/๒	ส ๒.๒ ป.๖/๓		
มาตรฐาน ส ๓.๑	ส ๓.๑ ป.๖/๑	ส ๓.๑ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๓		
มาตรฐาน ส ๓.๒	ส ๓.๒ ป.๖/๑	ส ๓.๒ ป.๖/๒			
มาตรฐาน ส ๕.๑	ส ๕.๑ ป.๖/๑	ส ๕.๑ ป.๖/๒			
มาตรฐาน ส ๕.๒	ส ๕.๒ ป.๖/๑	ส ๕.๒ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๓		

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๑.๑ ป.๖/๑	ส ๑.๑ ป.๖/๒	ส ๑.๑ ป.๖/๓	ส ๑.๑ ป.๖/๔	ส ๑.๑ ป.๖/๖
ส ๑.๒ ป.๖/๑	ส ๑.๒ ป.๖/๒	ส ๑.๒ ป.๖/๔		
ส ๒.๑ ป.๖/๑	ส ๒.๑ ป.๖/๒	ส ๒.๑ ป.๖/๓	ส ๒.๑ ป.๖/๕	
ส ๒.๒ ป.๖/๑	ส ๒.๒ ป.๖/๓			
ส ๓.๑ ป.๖/๑	ส ๓.๑ ป.๖/๒			
ส ๓.๒ ป.๖/๒				
ส ๕.๑ ป.๖/๑	ส ๕.๑ ป.๖/๒			
ส ๕.๒ ป.๖/๒				

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ ป.๖/๕	ส ๑.๑ ป.๖/๗	ส ๑.๑ ป.๖/๘	ส ๑.๑ ป.๖/๙
ส ๑.๒ ป.๖/๓			
ส ๒.๑ ป.๖/๔			
ส ๒.๒ ป.๖/๒			
ส ๓.๑ ป.๖/๓			
ส ๓.๒ ป.๖/๑			
ส ๕.๒ ป.๖/๑	ส ๕.๒ ป.๖/๓		

โครงสร้างรายวิชา
รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ปี

รหัสวิชา ส ๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง/

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ ประวัติและ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น -ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา -หลักธรรมในพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -ตัวอย่างการทำความดีของบุคคลในประเทศ -การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ -การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ -หลักธรรมสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ -ศาสนพิธีและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	ส ๑.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ ป.๖/๓ , ป.๖/๔ ป.๖/๕ , ป.๖/๖ ป.๖/๗, ป.๖/๘ ป.๖/๙	๒๕	๑๕
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆภายในวัด -มารยาทของศาสนิกชน -ระเบียบพิธีการในการทำบุญงานอวมงคล -การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี -การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	ส ๑.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒ ป.๖/๓ , ป.๖/๔	๑๕	๑๐
หน่วยที่ ๓ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี -กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน -ความหมาย ประเภทของวัฒนธรรมและแนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย -มารยาทไทยและมารยาทสังคม -ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆในสังคมไทย -หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ	ส ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒ ป.๖/๓ ,ป.๖/๔ ป.๖/๕	๑๑	๕
หน่วยที่ ๔ การเมืองการปกครองระดับประเทศ -บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล -กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย -การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๖/๑,ป.๖/๒ ป.๖/๓	๙	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
หน่วยที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค -บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ -คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี -หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด -การวางแผนการใช้ทรัพยากร -ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาकार และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ -การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น	ส ๓.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ ,ป.๖/๓ ส ๓.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒	๑๓	๑๐
หน่วยที่ ๖ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ -เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	ส ๕.๑ ป.๖/๑	๙	๕
หน่วยที่ ๗ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ -ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย -การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	ส ๕.๑ ป.๖/๒	๑๐	๕
หน่วยที่ ๘ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม -สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย -ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ส ๕.๒ ป.๖/๑	๙	๕
หน่วยที่ ๙ ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ -การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย -ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน	ส ๕.๒ ป.๖/๒	๘	๕
หน่วยที่ ๑๐ การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม -ผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย -แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	ส ๕.๒ ป.๖/๓	๙	๕
ระหว่างปี		๑๑๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๑๒๐	๑๐๐

วิชา ประวัติศาสตร์

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๑๐๒ วิชา ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงลำดับเหตุการณ์
ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง
ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า
ตายาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของ
สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจ ใน
ท้องถิ่น

โดยใช้การอธิบาย กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม การ
สำรวจตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มี
ความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยมีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ ไปใช้
ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ส ๔.๑ ป.๑/๑ ส ๔.๑ ป.๑/๒ ส ๔.๑ ป.๑/๓

มาตรฐาน ส ๔.๒ ส ๔.๒ ป.๑/๑ ส ๔.๒ ป.๑/๒

มาตรฐาน ส ๔.๓ ส ๔.๓ ป.๑/๑ ส ๔.๓ ป.๑/๒ ส ๔.๓ ป.๑/๓

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๔.๑ ป.๑/๑ ส ๔.๑ ป.๑/๒ ส ๔.๑ ป.๑/๓

ส ๔.๒ ป.๑/๑

ส ๔.๓ ป.๑/๑ ส ๔.๓ ป.๑/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๒ ป.๑/๒

ส ๔.๓ ป.๑/๓

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา ประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส๑๑๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลาและประวัติความเป็นมาของครอบครัว - ชื่อวัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน - เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน - วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ	ส ๔.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน - ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบัน - เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว	ส ๔.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒	๙	๑๕
หน่วยที่ ๓ ความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย - ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยที่เป็นความภาคภูมิใจ	ส ๔.๓ ป.๑/๑	๙	๑๕
หน่วยที่ ๔ แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน - แหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่นสตูล - สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น - คุณค่าและประโยชน์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น	ส ๔.๓ ป.๑/๒, ป.๑/๓	๑๐	๒๐
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๒ วิชาประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบครัวหรือในชีวิตของตนเอง โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ระบุบุคคล ที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติยกตัวอย่างวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

โดยใช้การอธิบาย การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม การสำรวจตรวจสอบข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๖ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ส ๔.๑ ป.๒/๑ ส ๔.๑ ป.๒/๒

มาตรฐาน ส ๔.๒ ส ๔.๒ ป.๒/๑ ส ๔.๒ ป.๒/๒

มาตรฐาน ส ๔.๓ ส ๔.๓ ป.๒/๑ ส ๔.๓ ป.๒/๒

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๔.๑ ป.๒/๑ ส ๔.๑ ป.๒/๒

ส ๔.๒ ป.๒/๑

ส ๔.๓ ป.๒/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๒ ป.๒/๒

ส ๔.๓ ป.๒/๒

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส ๑๒๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต - คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต - วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทิน	ส ๔.๑ ป.๒/๑	๖	๒๐
หน่วยที่ ๒ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชีวิตตนเอง - วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชีวิตตนเอง	ส ๔.๑ ป.๒/๒	๖	๑๐
หน่วยที่ ๓ วิถีชีวิตของคนในชุมชน - วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย - การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนในด้านต่างๆ - ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	ส ๔.๒ ป.๒/๑ ,ป.๒/๒	๗	๑๐
หน่วยที่ ๔ บุคคลสำคัญในท้องถิ่น - บุคคลที่ทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นหรือประเทศชาติ - ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ	ส ๔.๓ ป.๒/๑	๙	๑๕
หน่วยที่ ๕ วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทย - ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย - คุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีไทยที่มีต่อสังคมไทย - ภูมิปัญญาของคนไทยในจังหวัดสตูล	ส ๔.๓ ป.๒/๒	๑๐	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๒ วิชาประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาศึกษาที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นๆ พระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันโดยสังเขป วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้อง

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง และสรุปความ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ส ๔.๑ ป.๓/๑ ส ๔.๑ ป.๓/๒

มาตรฐาน ส ๔.๒ ส ๔.๒ ป.๓/๑ ส ๔.๒ ป.๓/๒ ส ๔.๒ ป.๓/๓

มาตรฐาน ส ๔.๓ ส ๔.๓ ป.๓/๑ ส ๔.๓ ป.๓/๒ ส ๔.๓ ป.๓/๓

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๔.๑ ป.๓/๑ ส ๔.๑ ป.๓/๒

ส ๔.๒ ป.๓/๑ ส ๔.๒ ป.๓/๒

ส ๔.๓ ป.๓/๑ ส ๔.๓ ป.๓/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๒ ป.๓/๓

ส ๔.๓ ป.๓/๓

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
หน่วยที่ ๑ เวลาในปฏิทินและเรื่องราวในอดีตที่ส่งผลถึงปัจจุบัน - การนับช่วงเวลาและการเปรียบเทียบการนับ วัน เดือน ปี ตามแบบสุริยคติและจันทรคติ - ช่วงเวลาตามแบบสุริยคติและจันทรคติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต	ส ๔.๑ ป.๓/๑,ป.๓/๒	๖	๑๕
หน่วยที่ ๒ การศึกษาประวัติชุมชน - การสืบค้นประวัติชุมชนของเรา - เรื่องราวในชุมชนที่แสดงความสัมพันธ์ของอดีต ปัจจุบันและอนาคต	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒ ป.๓/๓	๖	๑๕
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐานและดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน - ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานชุมชน - การดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนในอดีตและปัจจุบัน	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒ ป.๓/๓	๖	๑๐
หน่วยที่ ๔ ความเป็นมาของชุมชนที่สำคัญของไทย - ความเป็นมาของชุมชนสุโขทัยและชุมชนอยุธยาที่สัมพันธ์ กับชาติไทยสัญลักษณ์และแสดงถึงความเป็นชาติไทย	ส ๔.๓ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓	๖	๑๐
หน่วยที่ ๕ บุคคลสำคัญของชาติไทย - พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมวงศานุวงศ์ในรัชกาลปัจจุบัน - ประวัตติและผลงานบุคคลสำคัญของชาติไทยที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น - ประวัตติและผลงานบุคคลสำคัญของท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน	ส ๔.๓ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓	๗	๑๐
หน่วยที่ ๖ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในชุมชน - วัฒนธรรมในชุมชนของเรา - ภูมิปัญญาในชุมชนของเรา	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓ ส ๔.๓ ป.๓/๑ ป.๓/๒,ป.๓/๓	๗	๑๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสาร เช่น หนังสือพิมพ์ เถลไถลการแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่นสมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชา ที่ ๑ (พระยาสิทธิไทยโดยสังเขป) ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่นภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก เครื่องสังคโลก คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ สืบค้นข้อมูล เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ส ๔.๑ ป.๔/๑ ส ๔.๑ ป.๔/๒ ส ๔.๑ ป.๔/๓

มาตรฐาน ส ๔.๒ ส ๔.๒ ป.๔/๑ ส ๔.๒ ป.๔/๒

มาตรฐาน ส ๔.๓ ส ๔.๓ ป.๔/๑ ส ๔.๓ ป.๔/๒ ส ๔.๓ ป.๔/๓

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๔.๑ ป.๔/๑ ส ๔.๑ ป.๔/๒ ส ๔.๑ ป.๔/๓

ส ๔.๒ ป.๔/๒

ส ๔.๓ ป.๔/๒ ส ๔.๓ ป.๔/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๒ ป.๔/๑

ส ๔.๓ ป.๔/๑

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลา...อาศัยหลัก - ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษและการใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์ - เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ - ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่นสมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ น่าสนใจ...หลักฐานการค้นคว้า ความเป็นมาของสตูล - ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง - ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ความเป็นมาของท้องถิ่นของตน - การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง	ส ๔.๑ ป.๔/๓	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐานพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคหลังประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย - หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษย์ชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป หน้าที่เบื้องต้น - หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป - พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป	ส ๔.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒	๑๐	๑๕
หน่วยที่ ๔ อาณาจักรรุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย - อาณาจักรรุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย - ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยและภูมิปัญญาไทยที่ควรแก่การอนุรักษ์	ส ๔.๓ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	๘	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ประวัติความเป็นมาของตนเอง เวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีตปัจจุบันและอนาคต เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษและสหัสวรรษ ยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป ประเภทหลักฐานที่ใช้ศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา ประวัติ ผลงานและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยธนบุรีและอยุธยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การอภิปราย คิดหาเหตุและผล สืบค้น ตรวจสอบข้อมูล กระบวนการสืบค้น การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่า รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๙ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ส ๔.๑ ป.๕/๑ ส ๔.๑ ป.๕/๒ ส ๔.๑ ป.๕/๓

มาตรฐาน ส ๔.๒ ส ๔.๒ ป.๕/๑ ส ๔.๒ ป.๕/๒

มาตรฐาน ส ๔.๓ ส ๔.๓ ป.๕/๑ ส ๔.๓ ป.๕/๒ ส ๔.๓ ป.๕/๓ ส ๔.๓ ป.๕/๔

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส ๔.๑ ป.๕/๓

ส ๔.๒ ป.๕/๑

ส ๔.๓ ป.๕/๒ ส ๔.๓ ป.๕/๓ ส ๔.๓ ป.๕/๔

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๑ ป.๕/๑ ส ๔.๑ ป.๕/๒

ส ๔.๒ ป.๕/๑

ส ๔.๓ ป.๕/๑

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
หน่วยที่ ๑ การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองและครอบครัว - วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างง่าย ๆ - แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น - การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น - ตัวอย่างข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น - การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นด้วยวิธีการต่างๆ	ส ๔.๑ ป ๕/๑ ป ๕/๒ ป ๕/๓	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส ๔.๒ ป.๕/๑ ป ๕/๒	๙	๑๕
หน่วยที่ ๓ อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี - พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ป.๕/๑ ป.๕/๒	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๔ บุคคลสำคัญและภูมิปัญญาไทย - ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ - ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี	ส ๔.๓ ป.๕./๓ ป.๕/๔	๙	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ประวัติศาสตร์เมืองสตูล มรดกทางวัฒนธรรมและบุคคลสำคัญของจังหวัดสตูล

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

- มาตรฐาน ส ๔.๑   ส ๔.๑ ป.๖/๑   ส ๔.๑ ป.๖/๒
- มาตรฐาน ส ๔.๒   ส ๔.๒ ป.๖/๑   ส ๔.๒ ป.๖/๒
- มาตรฐาน ส ๔.๓   ส ๔.๓ ป.๖/๑   ส ๔.๓ ป.๖/๒   ส ๔.๓ ป.๖/๓   ส ๔.๓ ป.๖/๔

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส ๔.๑ ป.๖/๑
- ส ๔.๒ ป.๖/๒
- ส ๔.๓ ป.๖/๓   ส ๔.๓ ป.๖/๔

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส ๔.๑ ป.๖/๒
- ส ๔.๒ ป.๖/๑
- ส ๔.๓ ป.๖/๑   ส ๔.๓ ป.๖/๒

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส๑๖๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
หน่วยที่ ๑ วิธีการทางประวัติศาสตร์ - ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย - หลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	ส ๔.๑ ป๖/๑ ป๖/๒	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน - สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน - ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	ส ๔.๒ ป๖/๑ ป๖/๒	๙	๑๕
หน่วยที่ ๓ ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ - พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ป๖/๑ ป๖/๒	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๔ ภูมิปัญญาไทย - ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์ - ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ป๖/๓ ป๖/๔	๙	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๗๐
ปลายปี		๒	๓๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๑๒๓๑ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการแสดงความเคารพ การรับประทานอาหาร การ ทักทายด้วย วาจาและยิ้ม แสดงออกถึงความกตัญญูทวดเวทิต่อพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญของ ภาษาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตามพระบรม ราโชวาท ในเรื่องการออมและการประหยัด หลักการทรงงานในเรื่องการประหยัด ความ เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ความซื่อสัตย์ สุจริตและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติใน ห้องเรียน ในเรื่องการรักษาความ สะอาด การรักษาของใช้ร่วมกัน และการส่งงาน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว และห้องเรียนในเรื่องการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ใน เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจาก การกระทำของตนเอง จริงใจต่อกัน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตน เป็น ผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ในเรื่อง เชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียน ในกรณีความ คิดเห็นไม่ตรงกัน การละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้ มีวินัยใน ตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และ กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทวดเวทิต่อบุคคลในครอบครัว
๓. เห็นความสำคัญของภาษาไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
- ๑๐.. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๑๒๓๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ไทยต้องเป็นไทย	๘	๒๐
๒	ศูนย์รวมใจไทยทั้งชาติ	๘	๒๐
๓	พลเมืองดีของไทย	๘	๒๐
๔	อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข	๗	๒๐
๕	มีวินัยคือไทยแท้	๗	๒๐
ระหว่างเรียน		๓๘	๘๐
ปลายภาค		๒	๒๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๒๓๓๒ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะและการมีกิริยาสุภาพ อ่อนน้อม แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในโรงเรียน เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติ หน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตามพระบรม ราชโองการ ในเรื่องความขยันและอดทน หลักการทรงงานในเรื่องการพึ่งตนเองและ รู้ รัก สามัคคี และหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน ในเรื่องการรักษาความ สะอาด การรักษาของใช้ ร่วมกัน และการส่งงาน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว และห้องเรียนในเรื่องการ เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ใน เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจาก การกระทำของตนเอง ยอมรับ ความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียน ในกรณีหน้าที่และ ความรับผิดชอบและการใช้ของส่วนรวม และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยใน ตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และ กระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรัก ชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่าง สันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในโรงเรียน
๓. เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราชโองการ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๒๒๓๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ความเป็นไทย	๖	๑๕
๒	ศิลปวัฒนธรรมไทย	๗	๑๕
๓	ยึดมั่นในสถาบัน	๗	๒๐
๔	คนดีของสังคม	๖	๒๐
๕	การปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๖	๑๕
๖	การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๖	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๘๐
ปลายภาค		๒	๒๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๓๒๓๓ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการต้อนรับผู้มาเยือน และการปฏิบัติตามกาลเทศะ แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงที่ต่อบุคคลในชุมชน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตามพระบรมราชโองการ ในเรื่องความซื่อสัตย์และความเสียสละ หลักการทรงงานในเรื่องการมีส่วนร่วมและความเพียร และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนและโรงเรียน ในเรื่อง การใช้และการดูแลรักษาสิ่งของ เครื่องใช้และสถานที่ของส่วนรวม ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ฐานะ สมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ด้วยการไม่ รังแก ไม่ทำร้าย ไม่ล้อเลียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน ยกตัวอย่างความขัดแย้งในชุมชน ในกรณี การใช้สาธารณสมบัติและการรักษาสิ่งแวดล้อม และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัย ในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงที่ต่อบุคคลในชุมชน
๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราชโองการ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในชุมชนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๓๒๓๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ความเป็นไทย	๗	๑๕
๒	ศิลปวัฒนธรรมไทย	๖	๑๕
๓	ยึดมั่นในสถาบัน	๖	๒๐
๔	คนดีของสังคม	๗	๒๐
๕	การปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๖	๑๕
๖	การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๖	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๘๐
ปลายภาค		๒	๒๐
รวม		๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๔๒๓๔ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในพิธีการต่าง ๆ ในเรื่องการกล่าวคำต้อนรับ การแนะนำตัวเองและแนะนำสถานที่ แสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อผู้ทำประโยชน์ในสังคม มีส่วน ร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในท้องถิ่น ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เห็นความสำคัญและแสดงถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์ในเรื่องการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ใน เรื่องการมีวินัยและการข่มใจ หลักการทรงงาน ในเรื่องประโยชน์ส่วนรวมและพอยู่พอกิน และหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง มีส่วนในการสร้างและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกาของห้องเรียน และเรื่องการรักษา ความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกันและการส่งงาน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลง กติกาด้วยเหตุและผลและยึดถือประโยชน์ร่วมกัน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ฐานะสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและห้องเรียนในเรื่องของการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี การมีเหตุผล ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น และการปฏิบัติตามเสียงข้างมากและยอมรับเสียงข้างน้อย มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการ ตัดสินใจในกิจกรรมของครอบครัวและห้องเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในเรื่องการไม่ รังแก ไม่ทำร้าย ไม่ล้อเลียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่น ใน กรณีการใช้สาธารณสมบัติและการรักษาสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อผู้ทำประโยชน์ในสังคม
๓. มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
๔. เห็นความสำคัญและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกาของห้องเรียน

๗. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของ
ครอบครัว

และห้องเรียน

๘. ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่นและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๔๒๓๔

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ความเป็นไทย	ข้อ ๑,๒,๓,๑๐	การปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในพิธีการต่างๆ แสดง ออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อผู้ทำประโยชน์ในสังคม มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในท้องถิ่น ปฏิบัติตน เป็นผู้มีความวินัยในตนเอง นับว่าเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย	๑๐	๒๕
๒	เทิดทูนสถาบันหลัก	ข้อ ๔,๕,๑๐	การแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์รวมถึงการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี การปฏิบัติตนตามพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่อง การมีวินัยและการข่มใจ หลักการ ทรงงาน ในเรื่องประโยชน์ส่วนรวม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน และมีวินัยในตนเอง เป็นการ ช่วยธำรงรักษาชาติ ศาสนา และ สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่คู่ไทย สืบไป	๑๐	๒๕
๓	คนดีของสังคม	ข้อ ๖,๗,๑๐	การมีส่วนร่วมในการสร้างและ ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกาของ ห้องเรียนในเรื่องการรักษาความ สะอาด การรักษาของใช้ร่วมกัน และการส่งงาน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการ สร้างข้อตกลง กติกาด้วยหลัก เหตุผล และยึดถือประโยชน์ ส่วนรวม การปฏิบัติตนตาม บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัวและห้องเรียนในเรื่องการเป็นผู้นำและการเป็น	๙	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			สมาชิกที่ดี การมีเหตุผลยอมรับ ฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น และการ ปฏิบัติ ตามเสียงข้างมากและ ยอมรับฟังเสียง ข้างน้อย มีส่วน ร่วมและรับผิดชอบใน การ ตัดสินใจในกิจกรรมของครอบครัว และห้องเรียน และปฏิบัติตนเป็น ผู้มี วินัยในตนเอง เป็นการ แสดงออกถึง การเป็นคนดีของ ชาติช่วยให้ชาติ มั่นคงและสงบสุข		
๔	สามัคคีคือพลัง	ข้อ ๘,๙,๑๐	การ ยอมรับความเหมือนและ ความ แตกต่างระหว่างบุคคลใน เรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความ สามารถ ถิ่น กำเนิด สถานะของบุคคล การ อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างสันติและ พึ่งพาซึ่งกันและกัน การวิเคราะห์ ปัญหาความขัดแย้ง ในท้องถิ่น ในกรณี การใช้สาธารณ สมบัติและการรักษา สิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการ แก้ปัญหา โดยสันติวิธีด้วยการปฏิบัติ ตนเป็น ผู้มีวินัยในตนเอง ช่วยให้เกิด เกิด ความสงบสุขในชาติ	๙	๒๐
ระหว่างเรียน				๓๘	๘๐
ปลายภาค				๒	๒๐
รวม				๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๕๒๓๕ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในการสนทนา การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ และการต้อนรับผู้มาเยือน รู้คุณค่า ใช้อย่างประหยัด คำนึงและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เห็นคุณค่าและแสดงถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ในเรื่องการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความสามัคคี หลักการทรงงาน ในเรื่องการทำตามลำดับขั้นและทำงานอย่างมีความสุข และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน ในการรักษาความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกันและการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างกฎ ระเบียบ ด้วยเหตุและผลและยึดถือประโยชน์ร่วมกัน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียนและโรงเรียน ในเรื่องการยึดถือหลักความจริง ความดีงาม ความถูกต้องและหลักเหตุผล การยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ การยึดถือหลักความเสมอภาคและความยุติธรรม มีส่วนร่วมและ รับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่อง ความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการ กระทำของตนเอง ยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนาและสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ และพึงพากัน ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยา วาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเอง ใน เรื่องการจัดการทรัพยากร และความขัดแย้งทางความคิด และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของ ตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. รู้คุณค่าและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย
๔. เห็นความสำคัญและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน

๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของ ห้องเรียน และโรงเรียน
๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและ พึ่งพาซึ่งกันและกัน
๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเองและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๕๒๓๕

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ความเป็นไทย	ข้อ ๑,๒,๓,๑๐	การปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ใน การสนทนา การรู้จักกาลเทศะ และการต้อนรับผู้มาเยือนใช้และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดมี ส่วนร่วมใน ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตน เป็นผู้มี วินัยในตนเอง และยอมรับผลที่ เกิด จากการกระทำของตนเองเป็น พื้นฐานของความเป็นไทยและ เอก ลักษณะที่ต้องปฏิบัติด้วยความ ตั้งใจจน เกิดเป็นนิสัย	๖	๑๕
๒	รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	ข้อ ๔,๕,๑๐	การแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่น ในศาสนา เทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์ ด้วยการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีตาม พระราชจริยวัตร พระจริยวัตร และพระบรมราโชวาท ในเรื่อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ความ สามัคคี หลักการทรงงานตาม ลำดับชั้น และทำงานอย่างมี ความสุข ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยใน ตนเองใน เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่ เกิดจากการกระทำของตนเองเป็น ลักษณะที่ดีของคนไทย	๑๐	๒๕
๓	ความเป็นพลเมืองดีในระบอบ ประชาธิปไตยใน โรงเรียน	ข้อ ๖,๗,๑๐	การมีส่วนร่วมในการสร้างและ ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบของ โรงเรียนด้วย หลักเหตุผล และยึดถือประโยชน์ ส่วนรวม ยึดถือหลักความจริง ความดี งาม ความถูกต้อง ความเสมอภาค	๑๒	๒๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ความยุติธรรม มีวินัยในตนเอง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียรอดทน ใฝ่หา ความรู้ และ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองเป็นการปฏิบัติตนใน ฐานะพลเมืองดีของชาติตาม ระเบียบวิธีประชาธิปไตย		
๔	ความปรองดอง สมานฉันท์	ข้อ ๘,๙,๑๐	การยอมรับความหลากหลายของสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา และสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพา กันด้วย การเคารพซึ่งกันและกัน เมื่อเกิด ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของ ตนเอง สามารถเสนอแนวทางการแก้ ปัญหาโดยสันติวิธี เพื่อสร้าง ความ ปรองดองสมานฉันท์ ด้วย การปฏิบัติ ตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง และยอมรับ ผลที่เกิดจากการ กระทำของตนเอง และผู้อื่น	๑๐	๒๕
ระหว่างเรียน				๓๘	๘๐
ปลายภาค				๒	๒๐
รวม				๔๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส ๑๖๒๓๖ หน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นให้มีมารยาทไทย ในเรื่องการแสดงความเคารพ การสนทนา การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ และการต้อนรับผู้มาเยือนมีส่วนร่วมและชักชวนผู้อื่นอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อุดม และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เห็นคุณค่าและแนะนำผู้อื่นให้แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ในเรื่องการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรม ราชโองการ ในเรื่องความใฝ่รู้ ความกตัญญู หลักการทรงงาน ในเรื่ององค์รวมและทำในง่าย และหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียร อุดม ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ปฏิบัติตนและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของห้องเรียนและ โรงเรียน ในการใช้และดูแลรักษาสิ่งของ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ส่วนรวม เห็นคุณค่าและปฏิบัติ ตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน ด้วยการเป็นผู้นำและการเป็น สมาชิกที่ดี การยึดถือประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นสำคัญ การใช้สิทธิและหน้าที่ การใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อุดม ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในประเทศไทย ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนาและสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพากัน ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดง กิริยาวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในประเทศไทย ใน เรื่องการละเมิดสิทธิ การรักษาสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อุดม และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออก ถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นให้มีมารยาทไทย
๒. มีส่วนร่วมและชักชวนผู้อื่นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
๔. เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราชโองการ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน
๗. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจใน กิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในประเทศไทย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ และ
พึ่งพาซึ่งกันและกัน

๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในประเทศไทยและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา หน้าที่พลเมือง
รหัสวิชา ส ๑๖๒๓๖

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ความเป็นไทย	๖	๑๕
๒	ศิลปวัฒนธรรมไทย	๖	๑๕
๓	ยึดมั่นในสถาบัน	๖	๒๐
๔	คนดีของสังคม	๗	๒๐
๕	การปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๗	๑๕
๖	แตกต่าง ไม่แตกแยก	๖	๑๕
ระหว่างเรียน		๓๘	๘๐
ปลายภาค		๒	๒๐
รวม		๔๐	๑๐๐

๖. แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพในทุกรายวิชา และทุกชั้นปีได้นั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียนต้องได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนตัวกว้างและลึก

หลักการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

๑. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่เป็นเนื้อหา ข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสาร

๒. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียนเชื่อมโยง เหตุการณ์ พัฒนาการต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยมและจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริง ด้วยการใช้แหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

๓. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อน ค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๔. จัดการเรียนการสอนที่ทำทหาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งในส่วนตัวตนและ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและเคารพในความคิด ของผู้เรียน

๕. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจสร้างสรรค์ความรู้ด้วย ตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถึงแม้ว่า ผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันทางด้านปัจเจกบุคคลแต่ก็สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ในระดับ เดียวกันแต่อาจจะต่างกันในเรื่องระยะเวลา

๗. การวัดและประเมินผล

เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาระเพิ่มเติม ศาสนา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการงาน เป็นผู้ผลิตผลงาน มีการทำงานกลุ่มและจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย

ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

๑. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการ เรียนรู้ มีเครื่องมือวัดหลายแบบ เช่นแบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ แบบบรรยาย แบบเติมคำสั้นๆ แบบ ถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

๒. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ใน

ระหว่างการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆในระหว่างการเรียนรู้การสอน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้ตลอดเวลา

๓. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงาน โครงการ งานทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นนักเรียนเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

๔. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏในงานที่สร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องมือประเมิน โดยผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และองค์ประกอบ การประเมินและเครื่องมือประกอบการประเมินด้วย

๕. การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน การบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน การรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน

๘. สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันของการทำงานกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียน อาจมีตั้งแต่ของง่ายๆ เช่น กระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ นอกจากนั้น การให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ก็ถือเป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้วย

ห้องเรียน ประกอบด้วยสื่อ อุปกรณ์การเรียนต่างๆ มีลูกโลก แผนที่ให้ผู้เรียนสัมผัสจับต้องได้ มีแหล่งความรู้ เอกสารหลักฐาน ของจริง ของจำลอง มีสื่อประกอบคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซอฟต์แวร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล และสื่อต่างๆที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สิ่งที่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง เกณฑ์ในการคัดเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่

๑. สามารถสนองมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายของโรงเรียนได้
๒. สารในสื่อเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นการให้ผู้เรียนได้เข้าใจ
๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการตัดสินใจ แก้ปัญหา ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณ
๔. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
๕. เนื้อหาสาระถูกต้อง ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
๖. ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครู เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน
๗. ให้สาระทั้งในแนวลึกและกว้างขวาง
๘. จัดเตรียมให้ครูเห็นแนวทางการนำไปใช้สอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
๙. เอื้อต่อการให้ครูออกแบบการสอนที่สนองรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน
๑๐. เอื้อต่อการให้ครูได้ออกแบบการสอนที่บูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำอธิษฐานศัพท์

คำอภิธานศัพท์

กตัญญูกตเวทิต

ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้วและตอบแทน แยกออกเป็น ๒ ข้อ ๑ กตัญญูรู้คุณท่าน ๒ กตเวทิตอบสนอง หรือสนองคุณท่าน ความกตัญญูกตเวทิตว่าโดยขอบเขตแยกได้เป็น ๒ ระดับ คือ ๒.๑ กตัญญูกตเวทิตต่อบุคคลผู้มีความดีหรืออุปการะต่อตนเป็นส่วนตัว ๒.๒ กตัญญูกตเวทิตต่อบุคคลผู้ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์หรือมีคุณความดี เกื้อกูลแก่ส่วนรวม

กรรมฐาน

ที่ตั้งแห่งการงาน. อารมณเป็นที่ตั้งแห่งการงานของใจ อุปายทางใจ วิธีฝึกอบรมจิต มี ๒ ประเภท คือ สมถกรรมฐาน คือ อุปายสงบใจ วิปัสสนากรรมฐาน อุปายเรื่องปัญญา

ฆราวาสธรรม ๔

ธรรมสำหรับฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑. สัจจะ คือ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริ่งใจ พูดจริง ทำจริง ๒. ทมะ คือการฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ๓. ขันติ คือ ความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย ๔. จาคะ คือ เสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้าง พร้อมทั้งจะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบ เห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

เบญจธรรม

ธรรม ๕ ประการ ความดี ๕ อย่าง ที่ควรประพฤติคู่กันไปกับการรักษาเบญจศีลตามลำดับข้อ ดังนี้ ๑. เมตตากรุณา ๒. สัมมาอาชีวะ ๓. กามสังวร (สำรวมในกาม) ๔. สัจจะ ๕. สติสัมปชัญญะ

บรรทัดฐาน

ข้อตกลงของสังคมที่กำหนดให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติ บางทีเรียกปทัสถาน สามารถใช้บรรทัดฐานของสังคม (social norms) เป็นมาตรฐานความประพฤติในทางจริยธรรมได้ ซึ่งแยกออกเป็น

- ก. วิถีประชา (folkways) ได้แก่ แบบแผนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่สังคมยอมรับ และได้ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา มักเกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินชีวิต และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะไม่มีกฎเกณฑ์เคร่งครัดแน่นอนตายตัว
- ข. กฎศีลธรรม หรือจารีต (mores) เป็นมาตรฐานความประพฤติของสังคมที่มีการกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมที่เข้มขึ้น ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืน อาจมีการลงโทษ แม้ว่าในบางครั้งจะไม่มี การเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม เช่น การลวนลามสตรีในชนบท ต้องลงโทษด้วยการเสียผี
- ค. กฎหมาย (law) เป็นมาตรฐานความประพฤติที่รัฐกำหนดให้สมาชิกของรัฐพึงปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ และกำหนดวิธีการปฏิบัติลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

ภัยพิบัติ

เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและสูญเสียอย่างรุนแรง เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์จนชุมชนหรือสังคมที่เผชิญปัญหาไม่อาจรับมือ เช่น ดินถล่ม สึนามิ ไฟป่า ฯลฯ

แหล่งภูมิศาสตร์

หมายความว่า พื้นที่ของประเทศ เขต ภูมิภาค และท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำน้ำ เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่อื่นทำนองเดียวกันด้วย

โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองเทพา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

